

Cumann Forbartha Chois Fharraige

le Pádraig Ó Héalaí

Féachann an Cumann le cruinnithe míosúla a reachtáil (lasmuigh de thréimhsí saoire) ag a ndírítear ar fhorbairtí fisiciúla agus cultúrtha a rachadh chun tairbhe don cheantair agus a chuirfeadh le saol an phobail.

Seo a leanas cuid de na tograí a bhí á gcur chun cinn ag an gCumann le tamall anuas:

- Rannpháirtíocht i gcomórtais Ghlór na nGael agus An Ghaeltacht Bheo agus bua bainte amach i ngach ceann acu.
- Brú a chur ar na húdaráis chuí glacadh le gnéithe de phlean forbartha bóthair agus taobh tíre, ó dhroichead an Spidéil go droichead Chromghlinne, plean a réitigh comhlacht suirbhéireachta, innealtóireachta agus comhairleoireachta ar iarratas ón gCumann. Dírítear sa phlean ar leasuithe a chuirfeadh le sábháilteacht bóthair, m.sh., cosáin do choisithe agus do rothair, línte bóthair, luasteorainneacha, fairsingiú ar bhéal bóithrínní, agus dírítear ann freisin ar fhorbairtí fisiciúla mar sconsaí slachtmhara agus stadanna bus faoi dhíon.
- Glanadh Reilig an Chnoic a eagrú.
- Maoiniú ar imeachtaí Chlub Óige Lurgan agus Chumann Mícheál Breathnach, ar chrannchur Choiste na Páirce agus ar Chumann Drámaíochta Chois

Fharraige, ar fhorbairt an Ionaid Lae i dTearmann Éinne agus ar fhorbairt Pháirc imeartha Ros an Mhíl.

- Aird a dhíriú ar dhainséar do dhaoine óga ó spraoithiomáint.

• Ócáid cheiliúrtha a eagrú sa Seanscoil do bhuaiteoirí i gcomórtais amhránaíochta an Oireachtais agus do Chlub Óige Lurgan, buaiteoirí an chomórtais *Seó Ardáin*.

• Oícheanta seanchais a eagrú i Seanscoil Shailearna, i gcomhar le Cumann Béaloidis Chonamara, ceann bunaithe ar sheanchas Chois Fharraige ag a raibh Pádraig Tom Bán Breathnach mar aoichainteoir, ceann ar Fhilí Bhaile na mBrabhach ag a raibh Peadar Mac an Iomaire mar aoichainteoir agus ceann eile fós ar sheanchas Pháraic a' Mháille ag a raibh Timín Joe Tim Ó Conghaile mar aoichainteoir.

• Cruinniú oscailte a eagrú ag a raibh Pádraig Ó Laighin mar aoichainteoir agus ag a léiríodh míshásamh le gnéithe de Bhille na dTeangacha Oifigiúla (2003). D'fhreastail an tAire Éamon Ó Cuív ar an gcruinniú seo.

• Páirt a ghlacadh sa phlé ar thodhchaí Theach an Spidéil ag éirí as cruinniú poiblí a reachtáladh ar an Spidéal i mí Lúnasa.

Bíonn fáilte mhór ag an gCumann i gcónaí roimh bhaill nua. Mas spéis leatsa bheith ar choiste an Chumainn, téigh i dteagmháil leis an Rúnaí.

Oifigigh agus baill Choiste an Chumainn

Cathaoirleach:
Pádraig Ó Héalaí

Rúnaí:
Sara Uí Scanláin

Cisteoir:
Séamas Ó Fátharta

Baill:
Gormlaith Ní Thuairisc, Máirtín Davy Ó Coisdealbha, Páraic Willie Ó Fátharta, An tAth. Mícheál Ó Flannabhra; Pól Ó Foighil, Seán Ó Raighne, Seán Ó Tuairisc, Breandán Ó Tuairisc.

Grúpscéim Uisce Dhoire Choill, 2003

Athrú Ré i gColáiste Cholmcille

le Breandán Ó Callaráin

Bhí saol crua ag gach duine sna caogaidí. Le theacht an leictreachais, tháinig feabhas i gcaighdeán maireachtála beagnach chuile dhuine. Ag dul isteach i gComhphobal Eacnamaíochta na hEorpa sa bhliain 1972, cuireadh deiseanna fostaíochta agus eacnamaíochta ar fáil don tír nach raibh ann cheana. Tháinig an réabhlóid ríomhaireachta sna hochtóidí agus an Tíogar Ceilteach sna nóchaidí.

Seoladh Staidéar an Chúrsa Óige

Roseanna Ní Chéidigh, Ciarán Ó Conghaile, Penelope Ní Mhaoileoin, Páidín Ó Griallais.

I dtús na mílaoise nua seo, tá béim mhór ar shaoirse agus ar chearta daonna. Tá athruithe móra millteacha feicthe ag aon duine atá meánaosta nó níos sine. D'fhreastal Coláiste Cholmcille ar riachtanais oideachasúla dhaoine óga Chois Fharraige le linn na hathraithe seo, ó hosclaíodh an scoil i 1955. 'Sé an dearcadh oideachais a bhí i gColáiste Cholmcille riamh, agus atá ann go dtí an lae inniu, ná buanna nádúrtha an duine a aithneachtáil agus deiseanna a chur ar fáil chun na buanna sin a fhorbairt. Is é misean na scoile ná:

1. Freastal ar riachtanais oideachasúla na scoláirí ionas go mbainfidh siad amach na torthaí is fearr atá ar a gcumas.
2. Freastal ar riachtanais phearsanta na scoláirí chun féinmhuinín, féinmheas agus forbairt mhorálta a chothú.
3. Meas a chothú ar ár n-oidhreacht Ghaelach, ar an teanga Ghaelach agus ar ár gcultúr Gaelach.
4. Atmaisféar cairdiúil, spreagúil a chur ar fáil sa scoil.

Bairbre Ní Churraoin; Máire Uí Ghiobúin, Cumas Teo.; Róisín Ní Chiardha agus Rebecca Gibbons.

Tá a fhios ag cách go bhfuil an Ghaeilge faoi bhrú ó gach thaobh. De bharr rogha stáisiúin teilifíse, forbairt theicneolaíocht na faisnéise agus eastáit tithíochta nua a bheith á dtógáil ar fud na Gaeltachtaí, tá líon na ndaoine a bhíonn ag labhairt Gaeilge go laethúil ag titim. Chun grá don teanga agus don chultúr a spreagadh i meoin na scoláirí, tá réimse imeachtaí breise á dhéanamh i gColáiste Cholmcille.

Ceardlanna

Bíonn ceardlanna don scríbhneoireacht chruthaitheach ar siúl go rialta agus tugtar cuireadh do aoisríbhneoirí cáiliúla teacht chuig an scoil chun labhairt le grúpaí éagsúla. Tá cáil bainte amach ag aisteoirí na scoile i bhFéile Náisiúnta Drámaíochta na Scol agus éiríonn go maith le foirne díospóireachta na scoile.

Tá gach gné de shaol na scoile á dhéanamh trí mheán na Gaeilge. Tugadh aitheantas do thábhacht na Gaeilge sa bhliain 2000 nuair a d'oibrigh múinteoirí, tuismitheoirí agus scoláirí le chéile chun Plean Gaeilge na Scoile a fhoilsiú.

Bhí traidisiún mór spóirt riamh i gCois Fharraige agus tá sé seo le feiceáil go soiléir leis an méid clubanna peile agus sacair, agus áiseanna den scoth, atá sa gceantar. Tá an-chomhoibriú idir an scoil agus na clubanna seo chun feabhas a chur ar scileanna agus ar imirt na n-imreoirí. Cuireadh le himeachtaí spóirt an Choláiste i mbliana nuair a ghlac foirne sacair páirt sna comórtais idir-scoileanna den chéad uair. Cabhraíonn an pháirc

nua uileaimsire, a hosclaíodh sa bhliain 2001, go mór le forbairt na gcluichí agus le forbairt aclaíochta na scoláirí, rud atá fíorthábhachtach inniu agus muid ag cloisteáil an oiread faoi dhaoine a bheith róthrom agus neamh-aclaíoch.

Chomh maith le cluichí foirne, tá an-suim sa gcadhcáil, sa dreapadóireacht sléibhe agus in imeachtaí eachtraíochta eile.

Imeachtaí Breise

Amanntaí bíonn faitíos ar dhaoine go gcuirfeadh na

himeachtaí breise seo isteach ar dhul chun cinn oideachasúil an scoláire. Ní hamhlaidh sin. Feiceann muid, bliain i ndiaidh bliana, gur fearr a éiríonn le scoláirí a bhíonn gníomhach sna himeachtaí breise ná na scoláirí nach mbíonn.

Nuair a mhothaíonn daoine go maith fúthu féin, nuair atá féinmheas acu, nuair atá féinasmacht acu, úsáideann siad an fhéinmhisnéach agus na scileanna sin chun foghlaim níos fearr. Ar an meán, éiríonn le os cionn 80% de scoláirí ardteistiméireachta Choláiste Cholmcille áit a fháil i gcoláistí tríú-leibhéal agus téann tuairim is 55% de na scoláirí go dtí an Ollscoil go bliantúil.

De bhrí go raibh traidisiún teicneolaíochta sa scoil riamh, téann scoláirí ar aghaidh chun printiseachta a dhéanamh chuile bhliain. Tá sé an-sásúil an méid iarscoláirí atá féinfhostaithe a fheiceáil agus iad ag cur fostaíochta buan ar fáil do go leor daoine eile.

Cloisimid go leor sa lá inniu faoi chearta daonna. Ar an taobh eile den gcothromóid seo, tá freagracht an duine i gceist. I gColáiste Cholmcille, tugtar deis do scoláirí féinfhorbairt a chleachtadh i ngach gné dá saol, ó chúrsaí smachta go cúrsaí foghlama mar is gearr go mbeidh orthu go léir é seo a chleachtadh mar bhaill den phobail. Ba chóir don chóras oideachais daoine óga a réiteach do ghnáthimeachtaí an tsaoil. Is dúshlán mór é seo do scoil ar bith ainneoin chomh sciobtha is atá athruithe ag tarlú. Táim an-mhuiníneach go bhfuil Coláiste Cholmcille in ann don dúshlán seo.

Forbairt Scoil Sailearna

le Máire Denvir

1971: Tógadh an scoil nua agus bhí cúigear múinteoirí ann.

1998: Osclaíodh na seomraí nua agus an Halla mór spóirt san scoil. Chosain an fhorbairt seo £500,000 agus tháinig £302,876 ón Roinn Oideachais; £82,250 ó Roinn na Gaeltachta; £115.074 ón bPobal – sin £500,100 san iomlán.

2000: Cuireadh cloigeann nua ar an scoil ar chostas £56,812.50

Forbairt Nua

3/11/1998 – Réitíodh plean nua don scoil le freastal ar an méadú mór ar líon na ngasúr.

26/3/1999 – Bhí glactha ag an Roinn Oideachais leis an iarratas ar mhéadú na scoile.

Ceapadh ailtire (Douglas & Wallace) le pleananna a réiteach don fhorbairt nua. Bhí cúig sheomra breise i gceist chomh maith le leabharlann agus seomra do thuismitheoirí. Bhí sé i gceist chomh maith méadú a chur le halla na scoile, stáitse a chur leis agus tuilleadh

leithris agus seomraí stórála a thógáil. Chuir an t-ailtire costas de €2,000,000 ar an obair ar fad agus bhí trí chuid le bheith sa bhforbairt:

1. Cosán agus bóthar ó thuaidh, agus carrchlós ar mhaithe le sábháilteacht na ngasúr.
2. Seomraí nua taobh thiar den scoil,
3. Seomraí nua taobh thoir den halla, seomraí ó thuaidh agus méadú ar halla na scoile.

Ghlac an Roinn Oideachais le céim 1, 2 agus 3 den fhorbairt ar 31/12/2001 agus ag tús na bliana 2003 lig an Roinn Oideachais dúinn cead pleanála a lorg do chuid 1 den fhorbairt - an bóthar ó thuaidh agus clós páirceála.

Gheall an Roinn Oideachais deontas nach rachadh thar €100,000 don chuid sin den obair agus thug Roinn na Gaeltachta gealltanas ar dheontas chomh maith. Gheall Bord Bainistíochta na scoile an méid a bheadh i gceist orthu féin, mar sciar áitiúil, a íoc le costas Chuid 1. den fhorbairt a ghlanadh. D'íoc Bord Bainistíochta na Scoile €38,000 le fiacha an Ailtire a ghlanadh ar an obair atá críochnaithe.

23/1/2003 – De réir an liosta forbartha a d'fhoilsigh An Roinn Oideachais, tá Sailearna sa gcúigiú áit i gCo. na Gaillimhe.

